UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertiu[m] est venera[n]de significat[i]o[n]is

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

Tertiũ eſt teſtioniũ ſeclaris fidelitatꝫ. i. ſeclariũ viroꝝ ꝗ pᵒ moꝛtez eiᵒ hmõi ſtigta viderũt. Pᵒ moꝛtẽ ei eiᵒ innũeri ſeclares ꝓcipue ciues aſſiſinateſ ad miſſi ſũt ad illa ſacra ſtigta cõtẽplãda ocul' ⁊ labijs oſculãda. Uide legeñ.

Quartũ ẽ teſtioniũ eccl'iaſtice dignitatꝫ. ſ. cardinaliũ aliqꝝ ꝗ hmõi ſtigta viderũt ex familiaritate quã cũ viro ſcto hẽbãt laudẽs ſacroꝝ ſtigmatũ ꝓſis: hymnis ⁊ anthis q̃s ad ipiᵒ ediderũt honoꝛez ꝑacit efferẽtes ꝗ tã ꝓbo q̃ꝫ ſcpto teſtioniũ ꝓhibuerũt ꝟitati

Quintũ ẽ teſtioniũ põtifical' ſublimitatꝫ. ſ. dñi pape alexãdri. ꝗ cuz ꝓplo p̃dicaret corã etiã mltꝫ frib ⁊ meipo (di. boñ.) affirmauit ſe dũ ſctũs viueret ſacra illa ſtigta ſuis ocul' ꝯſpexiſſe.

Sextũ ẽ teſtioniũ canonice firmitatꝫ. ſ. ipiᵒ eccl'ie. ꝗ oib ẽ auctib p̃ferẽda: vt dr Aug. ꝯ fauſtũ. Alij ei ſcti habẽt decretũ ſue canõizatõis tm. ſꝫ vltra h̃ habuit ẽ iſte teſtioniũ ſue trãſfoꝛmatiõis ab illo ſumo põtifice ꝗ teſtatᵒ ẽ ꝓͥis ocul' illa ſacra ſtigta ꝯſpexiſſe viuẽte btõ Frãciſco. Jõ de illo pt ſpeali q̃dã mõ dici illud Geñ. j. Creauit deᵒ hoiem ad imagẽ ſi. ſu. qꝛ ei imaginẽ ſue paſſiõis impſſit ñ tm̃ in mẽte ſꝫ ⁊ i coꝛpe. Et h̃ approbat vniuerſaliter eccl'ia.

Septim ẽ teſtioniũ ſupne diuitatꝫ. ſ. ꝑ miracl'a. Sic ei dr Bona i legẽda. Secreti illiᵒ regal' vir ſctũs ꝯſciᵒ illa ſacra ſigcula ꝓ virib occultabat. vexꝫ qꝛ dĩ ẽ ad gl'iam ſuã reuelare mag̃ ꝗ fec̃ dñs ipe ꝗ ſacra illa ſigcula ſecrete impſſerat: q̃daz apte ꝑ illa mõſtrauit vt illoꝝ occulta ⁊ mira vis ſtigtũ mãifeſta pateſceret claritate ſigꝝ. Jn ꝓuicia nãqꝫ reatina ex lotura pedũ eiᵒ curata ſũt aialia moꝛbida. Jtẽ circa ꝓfatũ mõtẽ aluerne añq̃ꝫ vir ſctũs ibi morã traxiſſet nube obſcura ex illo mõte ſurgẽte grãdis violẽta tẽpeſtas fructᵒ terre ꝯſuetudiarie deuaſtabat. ſꝫ pᵒ illã apparitionẽ felicẽ ñ ſine icolaꝝ admiratõe ⁊ gaudio grãdo ceſſauit. Jtẽ ex tactu ſue manᵒ ſic iſignite: qꝛ ex vi q̃dã flãmea calefactᵒ ẽ hõ ꝗ tñ ꝓus ꝑ frigoꝛꝫ acerbitate q̃eſcere nequibat. Hec p̃dicta vide i legeñ. ca. xiij. Jtẽ felicꝫ recoꝛdatiõis dñs papa Gegoꝛiᵒ. ix. anteq̃ꝫ crucꝫ ſignifexꝝ catalago ſctõꝝ aſcriberet ſcrupulũ q̃ndã i coꝛde gerebat d̃ late vulnerali. Nocte ꝟo q̃dã ſic ipe cũ lachrymis referebat b. Frãciſcᵒ ſibi apparẽs vulnus detexit: ſanguieqꝫ ide ꝓfluẽte phialã vt ſibi videbatꝫ impleuit. Jtẽ i cathalonia vir q̃dã noie Joãnes b. Frãciſco deuoꝰ letal'r vulneratᵒ ⁊ iudicio medicoꝝ icurabili plaga ſauciatᵒ apparẽte ſibi btõ Frãciſco ⁊ mãib ſuis eũ ꝯtigẽte q̃ ſacrꝫ erãt ſtigmatib iſignite ſubito fuit ꝓſtine ſanitati reſtitutᵒ. Qð vtiqꝫ miraculũ mltos i admirationẽ ⁊ ſcti venerationẽ iduxit. Jtẽ apud potẽtiã ciuitatẽ apulie clericᵒ Rogerᵒ noĩe maioꝛis eccl'ie canõicᵒ dũ d̃ hmõi impſſiõe iania q̃dã cogitaret ſubito ſe ſenſit i manũ ſiniſtra ſub chirotheca q̃ſi ſit ꝑcuſſuz ⁊ ex plaga ſic inflictũ grauiſſimũ ſenſit doloꝛẽ. Cũ aũt credẽs ſctm exoꝛaret: ſtati ſanationẽ mẽtis ſecuta eſt ſanatio coꝛꝑalis. Hec vide i legẽda vltio caplõ. Hec itaqꝫ ſũt ꝓbatiſſima teſtimonia q̃b certificata ẽ illa ſacroꝝ ſtigmatũ impſſio i coꝛꝑe beati Franciſci. Ps. Teſtimonia tua credibilia facta ſunt nimis

Tertiũ eſt myſteriũ venerãde ſignificatõis. Jſta q̃ppe ſtigmata ſicmirabil'r in coꝛꝑe bti Frãciſci impſſa ſingulare ꝑfectõis ſpũalis excellentiã i eo oſtẽdebat. Luc. vj. Perfectᵒ ois erit ſi ſit ſicut mgr̃ eiᵒ. Fuit aũt ꝓcipue ſignũ ſeptuplicis ꝑfectõis

- Primo fuit ſignũ ꝑfecte puritatꝫ
- Scðo fuit ſignũ ꝑfecte ꝓbitatꝫ
- Tertio fuit ſignũ ꝑfecte ſecuritatꝫ
- Quarto fuit ſignũ ꝑfecte dignitatꝫ.
- Quito fuit ſignũ ꝑfecte fidelitatꝫ
- Sexto fuit ſignũ ꝑfecte charitatꝫ
- Septimo fuit ſignum ꝑfecte confoꝛmitatis.

Primo igit' fuit ſignum ꝑfecte puritatis. Certũ eñ eſt q̃ qñ pictoꝛ vult depingere vnã tabulã in q̃ vult vnã pulcrã imaginẽ facere: ꝓmo facit eã politam. albã ⁊ pulcrã. q̃ facto depingit in ea imaginẽ ſibi placentẽ. Taliter fecit filius dei btõ Frãciſco. Jpe volebat in eius carne depingere pulcrioꝛes ⁊ nobilioꝛes figu

ras ꝙꝫ vnꝙꝫ viſe ſūt ī carne alicuiꝰ puri ho
mīs. ſ. plagas ſuas ſcīſſimas. Jō p̄mo fec̄
b. Frāciſcū totū ꝟtutibꝫ politū: Qrū pulcꝝ
totū puriſſimū: ⁊ q̄ntū ad corpꝰ ⁊ q̄ntū ad
aiam. Propt̄ quā puritatē hn̄dā ⁊ obſuā
dā mirā auſteritatē ſuare voluit. O q̄nta
erat eiꝰ auſteritas: q̄nta ieiunia: q̄nte la
chrymē. Jn ꝟitate ſic nuꝙꝫ fuit lapis co-
ctus ī fornace ardēti ſic̄ ipē coxit carnē ſuā
ī fornace pnie. Qd̄ totū faciebat amore ſā
cte puritatꝫ atqꝫ mūdicie. Nōne ḡ bn̄ ꝯue
niēs fuit ꝙ in illa carne tā pura: tā mūda
ſculperent̄ īſignia ſūmi regꝫ. Jn ꝟitate qn̄
ſpeculū ē bn̄ politū ⁊ terſū ſi ꝯuerterꝫ ipm
ad ſolē: ipm recipit tātū ſplēdorē a ſole ꝙ
poſtea vidētibꝫ apparet q̄ſi ſil'e ſoli ꝓpt̄ illā
tā magnā reuerberatōem radiorꝫ. Sic fu-
it ī carne b. Frāciſci. Nā ipē fuit vt ſpecu
lū terſuz ⁊ ita politū p eximiā puritatē ꝙ
verꝰ ſol filiꝰ dei ꝯtulit ſplēdorem ſuorꝫ
vulnerꝫ. Nec ē dubiū oībꝫ aſpiciētibꝫ h̄ ſpe
culū. i. corpꝰ b. Frāciſci videt̄ ſil'e ipi ſoli. i.
vero dei filio ꝓpt̄ lucē illā vulnerꝫ ſuorꝫ ſic
receptā ī eo. Ezech. xxviij. Tu ſigculū ſili
tudis plenꝰ ſapia ⁊ pfectꝰ decore, in deli-
cijs padiſi dei fuiſti ⁊c̄.

Secūdo fuit ſignū pfecte

pbitatꝫ. Scitꝫ ei ꝙ hec ē ꝯſuetudo ī p̄lijs
ꝙ qn̄ ibi ē vnꝰ pbiſſimꝰ ⁊ valētiſſimꝰ mi-
les: ipi dant̄ īſignia ⁊ vexilla regis ī p̄lio
deferēda. Tal' miles fuit be. Frāciſcꝰ. Jō
de eo legit̄ ꝙ ī pncipio ſue ꝯuerſiōis vidē
tes demones mag̃ ⁊ mirabilia q̄ faciebat
qꝛ nō videbat̄ ꝙ eēt hō mōi huiꝰ: adeo mi
rabil' ⁊ nouꝰ erat. timuerūt valde ꝓpt̄ ſuam
ſctām ꝯuerſationē ⁊ pbitatē. ⁊ ꝯciliū fece
rūt ⁊ tādē ordinauerūt ꝙ q̄ngēti demōes
de aſtutioribꝫ nihil aliud hn̄ēt facere niſi
eū tētare ⁊ ſeducere ſi poſſent. ⁊ certe n̄ po-
tuerūt. Jō bn̄ de eo cantat̄. Carnē mūdum
qꝫ conterens: hoſtes malignos proterens
Adeo quippe frangebat maliciam demo-
num ꝙ vbicūqꝫ audiebāt nomen Frāciſci
fugerēt. Exēplū habes de ciuitate obſeſſa a
dmōibꝫ. Dedit ei ḡ rex celeſtꝫ ſuū vexillū
⁊ īſignia ſua ad portandū tanꝙꝫ pbiſſimo
pugili. Jō potuit dicere illō ps. Fac mecū
ſignū ī bonū vt videāt q̄ oderūt me. ⁊ ꝯfun
dant̄ qm̄ tu dn̄e ⁊c̄. Sub celo q̄ppe nihil ē
ita terribile demōibꝫ ſicut ſignū ⁊ vexillū
crucꝫ. Quia ḡ b. Frāciſcꝰ portabat ī corpe
ſuo h̄ ſignū: iō nullꝰ erat hō ſub celo quē
ita timerēt ſicut ipm. Jō bn̄ appellat̄ ī hi
ſtoria colliſor hoſtis callidi

Tertio fuit ſignūz pfecte

ſecuritatꝫ q̄ntū. ſ. ad eiꝰ ſeq̄lā. Per hec vi
dit dn̄s ītelligere toti mōdo ꝙ vita: regula
⁊ religio bti Frāciſci erat vita ⁊ regula ie
ſu chri crucifixi. Vn̄ dr̄ Nicolaꝰ papa ī de
claratiōe ſup regulā. Hec ē regula cui at-
teſtāte Paulo nemo de cetero debz eē mole
ſtus: quā chr̄s paſſiōis ſue ſtigmatibꝫ cō-
firmauit. volēs īſtitutorē ipiꝰ paſſiōis ſue
ſignis notabilr̄ īſigniri. Hec ille. Per hoc
vtiqꝫ licet ſecurꝰ eē ire poſt be. Frāciſcuz ſic
mirabilr̄ ſignis regꝫ celeſtꝫ īſignitū tanꝙꝫ
poſt legatū ⁊ ducē nobilē a deo mirabilr̄
miſſum. Jō ad eiꝰ honorē cantat̄ h̄ ꝟſus.
Hūc ſeq̄nt̄ huic iūgant̄ q̄ ex egypto exeūt
id ē de mōdo in q̄ duce clara luce. i. aperte ⁊
manifeſte vexilla regꝫ pdeūt. i. ſigna paſſi
onis filij dei mōdo miracl'oſe manifeſtant̄.
O q̄ta multitudo ſecuta ē hūc vexilliferꝫ
Jpē īſtituit tres ordīes. Primꝰ ē ordo fra
trū minorꝫ. ⁊ h̄ eſt velut ſol q̄ illūiat mū
dū. Scd̄s ordo pauperꝫ dn̄arꝫ. ⁊ h̄ ē velut
luna. Tertiꝰ penitētiū q̄ ſūt velut ſtelle

Quarto fuit ſignū pfecte

dignitatꝫ. Si q̄reret aliq̄s: qd̄ fuit maius
factū qd̄ fecit filiꝰ dei ī hūana carne: Cre
do diceres ꝙ ſuſtīuit paſſionē ⁊ mortē ſup
lignū crucꝫ. Mag̃ ḡ dignitas fuit q̄ ī Frā
ciſco voluit renouare illas q̄nqꝫ ſacratiſſi-
mas corpis ſui plagas ⁊ oſtendere mōdo.
Mag̃ nobilitas ꝙ ſigna illiꝰ excellētiſſi-
me victorie quā de inimicꝫ obtinuit filiꝰ dei
ſic impſſa ſūt ⁊ renouata ī btō Frāciſco.
Sciebat q̄ppe dn̄s ꝙ victoria ⁊ memoria
paſſiōis ſue receſſerat a cordibꝫ chriānorū
⁊ ꝙ bn̄ficiū ſui p̄cioſiſſimi ſanguis deſpi-
ciebat̄ a pctōribꝫ Jō hmōi mēoriā ⁊ victo
riā depixit ī carne bti Frāciſci: renouādo
īſignia ſue paſſiōis. Nōne magnꝰ honor ⁊
dignitas eſſet alicui militi ꝙ a rege īduer-
ret̄ illa eadēqꝫ purpura q̄ dn̄s rex īduꝰ eſ-
ſet: Certe ſic. Hoc fecit rex regū chr̄s mili
ti ſuo Frāciſco: quē induit ſplēdore ⁊ nobi
litate ſuarꝫ plagarꝫ. q̄ tāte pfecto nobilita
tis ſunt vt earꝫ ſigna etiā in ꝓprio corpe iā

glioſo voluerit i ꝑpetuū ꝯſuare Jđ ȯ beato Frãciſco cātat eccl'ia. Regꝫ ſignū ducē dignū iſignit māu latere. Magꝫ dignitas ſic aſſilari ſūmo regi.

Quīto fuit ſignuꝫ pfecte

fidelitatꝫ. qꝛ ſibi traditū ē ſigillu ſūmi põtificꝫ i coꝛpe ſuo ſiue ſūmi regꝫ. Solēt ꝙppe reges ⁊ ꝑncipes atq͛ põtifices fideliſſimo ⁊ ſecreto amico ſigilluꝫ ſuū cõmittere ad poꝛtādū. Sic fec̄ fili⁹ dei b. Frãciſco ꝗ ſic fidel' erat ſibi ꝙ ꝗſi ꝯtinue ſibi videbat̄ ꝙ cū ipo chr̄o crucifix⁹ eēt: ſup lignū crucis. Ibi erāt ꝯtinue ei⁹ lachrymę: ibi eius ꝯtinua ſuſpiria. Ber. ſup cāti. Doloꝛes ⁊ laboꝛes chr̄i ⁊ ea oia ꝗ ꝓ nob ſuſtinuit meditari dixi ſapiam. Hec ille. Ibi ḡ ꝯtinue coꝛ erat Frãciſci ⁊ tota ei⁹ deuotio. Jđ poterat dicere illđ Gal. ij. Chr̄o ꝯfix⁹ ſū cruci. Dedit ḡ ei dñs ſigillū ſuum. ſ. ſignū ſctē crucꝫ i coꝛpe ꝓprio i ſignū hu⁹ fidelitatis qꝛ vicꝫ erat ſic fidel' ⁊ chariſſim⁹ amic⁹ ⁊ i coꝛde ꝯtinue doloꝛes chr̄i poꝛtabat tanta cõpaſſiõe ꝙ ꝗſi liq͂fiebāt oculi ei⁹ i capite p̄ lachrymaꝝ inūdātia.

Sexto fuit ſignuꝫ pfecte

charitatis. ſ. ad ipm chr̄m. Amoꝛ em̄ trāſformat amantē i amatū. Vñ Hugo ȯ arra aie Scio aia mea dilecta qꝛ amoꝛ ē vita tua. ⁊ ꝗcq͛đ diligꝫ ea vi dilectõis i eādē ſilitudinē vl' imaginē trāſfoꝛmarꝫ. Si roſam diligꝫ ſilitudinē roſe recipis. Si deū diligꝫ nõ dico ꝙ de⁹ eris ſed deificaberis. Hec ille. Amoꝛ igit̄ ardētiſſim⁹ ſic beatū Frãciſcū trāſfoꝛmauit i chr̄i ſilitudinē nõ ſolū i mēte ſꝫ ⁊ i coꝛpe. Impſſio igit̄ illa ſtigmatū ꝗ ſic trāſfoꝛmat⁹ ē vt nedum mēte ſpūali ſilitudie ſilis eēt chr̄o ſꝫ ⁊ coꝛpali et ſenſibili ſigr̄õe i carne: ſignū fuit euētiſſimū ardētiſſime charitatꝫ ad chr̄m

Septimo fuit ſignum pfe

cte ꝯfoꝛmitatꝫ. hec ei exterioꝛ ⁊ ſenſibil' ꝯformatio ſignū erat ⁊ teſtioniū euidēs cõfoꝛmitatꝫ inrioꝛꝫ i aia. j. Jo. iij. Scim⁹ ꝗnīā cū apparuerit ſiles ei erim⁹: h' lꝫ vez ſit ⁊ dicat̄ ȯ oib⁹ btis: tñ ſpēalioꝛi ꝗdā mõ attribui pt b. Frãciſco ꝗ nedū i ſtatu glie et btitudis vbi diuinā palā ītuet̄ maieſtatē ſibi euident̄ apparētē. ſꝫ ⁊ i ſtatu pñtꝫ vite adhuc exñs fact⁹ ē ſingl'arit̄ ſil'is ipi chr̄o: cū ſibi apparuit i ſpecie ſeraph. tūc ē ſigt⁹ nobili ſignatura redēptoꝛis. Tūc in coꝛpe ſuo accepit figuras illas nobiliſſimas ꝗ ꝓ nr̄a r̄dēptõe ipi dñico coꝛpi ſūt impſſe. Et hmõi ꝯfiguratio ⁊ ꝯfoꝛmatio coꝛpal' ⁊ exterioꝛ ſignū fuiꝫ ſpūal' ꝯfiguratõis ⁊ pfecte ꝯfoꝛmatõis intioꝛꝫ i aia: ac etiā i tota ꝯuerſatõe ⁊ vita. Nõ ē āt dubitādū ꝗn p⁹ reſurrectiõem vidēd⁹ ſit ipe b. Frãciſc⁹ ſpecialiſſimo ꝗdā mõ ipi dño ſil'is atq͛ ꝯfoꝛmis. Nõ ē em̄ credēdū ꝙ tā nobile ꝑuilegiū huic tāte ſctitatꝫ viro ꝯceſſuꝫ auferat̄ ab eo in melioꝛi vita. Jđ credēdū ē ipꝫ cū ſacris ſtigt'ib⁹ reſurrectuꝝ: ſic chr̄s cū ſuis ſacꝛ vl'neribꝫ reſurrexit. Nā ⁊ ſꝫ Aug. ȯ ciui. dei. Cicatrices ſcõꝝ martyꝝ ꝓ chr̄o ſuſcepte ad eoꝝ gl'iam credunt̄ remāere. ⁊ in pr̄ia apparebūt i ſignū adepte victoꝛie. Sicut āt in coꝛpe chr̄i fulgēt paſſiõis ⁊ vulneꝝ ſtigta mlt'o ampli⁹ ꝙ ſol: ita in coꝛpe bti Frãciſci (vt pie credēdū ē) mirabilr̄ effulgebūt. Et ꝗđ tūc erit videre b. Frãciſcū in ꝑadiſo niſi ꝗſi videre alteꝝ chr̄um. Erit em̄ Frãciſc⁹ imago viua ipius chr̄i Vñ potit: ꝗlibꝫ ꝗ b. Frãciſcū viderit dicere illđ Apoc. j. Vidi ſilem filio hoie. O igit̄ ꝗnta reuerētia dign⁹ ē: ꝗnta deuotõe venerād⁹ quē ſic chr̄s ꝑ ceterꝫ honoꝛauit. Hūc igr̄ toto veneremur affectu: qtūs ei⁹ meritꝫ ⁊ p̄cib⁹ illa nob a chr̄o gr̄a largiat̄: ꝗ iugiter ipi ꝓ nob crucifixo ſic puro coꝛde cõpatiamur vt tandē parit̄ ꝯglificari mereamur Amen.

¶ De ſctõ Antonio paduano Sermo.

LVx mundi Mat. v. Mõs iſte mlt'ū tenebroſus ē. Plen⁹ em̄ ē triplici tenebra. ¶ Primo plen⁹ ē tenebrꝫ ignrātie: ꝗ ꝑuāt lumē vere ſcie. Oſee. iiij. Nõ ē ſcia dei i t'ra. Terren⁹ ſiꝗdē mõs iſte rõne hoīs excecat ne diuina ⁊ celeſtia i ſpitare ꝯtēplet̄. Vñ ȯ hoib⁹ mūdanis ⁊ terrēis itelligi pt illđ ps. Neſcierūt. ſ. ſpūalia: neq͛ itellexerūt. ſ. abuſionē ſuā circa mūdana. in tenebrꝫ ābulāt. ¶ Scđo plen⁹ ē tenebris culpe ſiue malicie. qꝛ vt dr̄ Oſee. iiij. Maledictū ⁊ mēdaciū ⁊ homicidiū ⁊ furtū et